

DIMOSIES-SYMVASEIS.GR

Απρόβλεπτες και μη Απρόβλεπτες περιστάσεις

ΖΗΣΗΣ ΠΑΠΑΣΤΑΜΑΤΗΣ

<http://dimosies-symvaseis.gr/>

Απρόβλεπτες περιστάσεις (της περ. β της παρ. 1)

Ως «απρόβλεπτες περιστάσεις» νοούνται αιφνίδια πραγματικά γεγονότα, τα οποία

- (Α΄) δεν ανάγονται στο χρόνο κατάρτισης της αρχικής σύμβασης (Β΄) αντικειμενικά δεν ήταν δυνατόν να προβλεφθούν, σύμφωνα με τους κανόνες της ανθρώπινης εμπειρίας και λογικής, και να ενταχθούν στο αρχικό έργο και τη συναφθείσα σύμβαση,
- (Γ΄). μολονότι η μελέτη (οριστική ή προμελέτη), με βάση την οποία προσδιορίστηκε το τεχνικό αντικείμενο του έργου, υπήρξε πλήρης και ακριβής.
- Οι περιστάσεις που επικαλείται η αναθέτουσα αρχή για την αιτιολόγηση του απρόβλεπτου δεν πρέπει να απορρέουν από δική της ευθύνη, η δε απόφαση του αρμόδιου οργάνου περί προσφυγής στην ανωτέρω διαδικασία ανάθεσης πρέπει να είναι ειδικώς και επαρκώς αιτιολογημένη, ώστε να καθίσταται εφικτός ο έλεγχος νομιμότητάς της από το Ελεγκτικό Συνέδριο (Ε.Σ. Τμ. Μείζ. Επταμ. Σύνθ. 5247, 2490/2015, 3205/2011, VI Τμ. 606, 303/2018, 5002/2013).

Απρόβλεπτες περιστάσεις vs Απρόβλεπτες δαπάνες

Απρόβλεπτες περιστάσεις (της περ. β της παρ. 1)

- Συμπληρωματικές εργασίες που
 - ⇒ δεν μπορούν τεχνικά ή οικονομικά να διαχωριστούν από την κύρια σύμβαση,
 - ⇒ χωρίς να δημιουργήσουν μείζονα προβλήματα για τις ΑΑ ή όταν αυτές οι εργασίες,
 - ⇒ μολονότι μπορούν να διαχωριστούν από την αρχική σύμβαση,
 - ⇒ είναι απόλυτα αναγκαίες για την τελειοποίησή της
 - ⇒ χωρίς να μεταβάλλουν τη συνολική της φύση

Κονδύλιο απροβλέπτων δαπανών (περ. β της παρ. 3)

- **Δαπάνες που προκύπτουν από εφαρμογή**
 - ⇒ **νέων κανονισμών ή κανόνων που καθιερώθηκαν ως υποχρεωτικοί** μετά από την ανάθεση του έργου, καθώς και
 - ⇒ **από προφανείς παραλείψεις ή σφάλματα της προμέτρησης της μελέτης ή από απαιτήσεις της κατασκευής,**
- ♦ *οι οποίες καθίστανται απαραίτητες για την αρτιότητα και λειτουργικότητα του έργου*
περ. β της παρ. 3.

Απρόβλεπτες περιστάσεις

- Ως απρόβλεπτες περιστάσεις πρέπει να νοούνται γεγονότα που υπερβαίνουν κατά πολύ τον **συνήθη ρου** του οικονομικού και κοινωνικού βίου, όπως λ.χ. οι θεομηνίες (πλημμύρες, σεισμοί κλπ.), οι οποίες καθιστούν κατεπείγοντως απαραίτητη την παράδοση διαφόρων προμηθειών στους πληγέντες.

•

Αντίστοιχη άποψη έχει υιοθετήσει και το Ελεγκτικό Συνέδριο, το οποίο δέχεται ότι απρόβλεπτες περιστάσεις είναι τα γεγονότα που δεν μπορούν αντικειμενικά με βάση τα διδάγματα της ανθρώπινης πείρας και λογικής να προβλεφθούν, είναι δε ανεξάρτητα της βούλησης της αναθέτουσας αρχής και δεν πρέπει να απορρέουν από έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας αυτής (βλ. ενδεικτικά [Ελ.Συν.Τμ.6 Πράξεις 91,105,171,200/2007](#), [ΣΤ' Κλιμ. 205/2007](#)). ([ΕΑΑΔΗΣΥ Οδηγία 1/2013/30.12.2013](#))

•

Παραδείγματα Απρόβλεπτης περίπτωσης

- *803/2012 ΕΣ (Τμ. VI)* : Η σύσταση του υπεδάφους, (η οποία διαφοροποιείται σημαντικά από σημείο σε σημείο) δεν κατέστη δυνατόν να προσδιορισθεί στο στάδιο εκπονήσεως των αρχικών μελετών
- *931/2013 ΕΣ (Τμ. VI)* : Εργασίες αποκαταστάσεως του πρανούς του ορύγματος
- *975/2019 ΕΣ (Τμ. VI)* : προβλήματα στατικότητας που εμφανίσθηκαν στον φέροντα οργανισμό του κτιρίου (μετά την καθαίρεση των επιχρισμάτων ή μετά την αποξήλωση των γυψοσανίδων και των δαπέδων)
- *Ελ. Συν. Τμ. 6 Απόφαση 1591/2018* : (παρουσία ρηγματώσεων, ασυνέχειες, διαβρώσεις, αποσφηνώσεις στρωμάτων κ.λπ.),
 - δεν είναι δυνατόν να αποτυπωθούν όλα τα δεδομένα του υπεδάφους με ακρίβεια, αφού αυτά αλλάζουν από μέτρο σε μέτρο αλλά
 - ούτε η διενέργεια μιας ή δυο γεωτρήσεων θα μπορούσαν να μεταβάλουν τις αρχικές εκτιμήσεις
- *1294/2018 του VI Τμήματος* : η Υπηρεσία, δεν μπορούσε να προσδιορίσει την ακριβή έκταση και το κόστος των αναγκαίων επεμβάσεων επί του πρανούς
- *Ελ. Συν. Τμ. 6 Απόφαση 606/2018* : Η ανεύρεση μη εμφανών, επιχωμένων απορριμμάτων, καθώς και των λιμναζόντων λυμάτων και της συνακόλουθης εξ αυτών διάβρωσης του υπεδάφους

Παραδείγματα Απρόβλεπτης περίπτωσης

- η κατεπείγουσα ανάγκη για προμήθεια καυσίμων κατόπιν απευθείας ανάθεσης δεν οφείλεται σε παραλείψεις ή έλλειψη προγραμματισμού και επιμέλειας των αρμόδιων δημοτικών οργάνων, αλλά στο απρόβλεπτο γεγονός ότι η **κατανάλωση** των καυσίμων κατά τον Μάιο του 2017 είχε **αυξηθεί σε ποσοστό άνω του 40%** σε σχέση με την αντίστοιχη του Μαΐου του 2016, με συνέπεια οι ποσότητες που είχαν προγραμματίσει και προμηθευτεί να μην είναι πλέον επαρκείς. ([Ελ. Συν. Κλιμ. Τμ. 7 Πράξη 318/2017](#))
- Η κήρυξη του Δήμου σε **κατάσταση έκτακτης ανάγκης** επιβεβαιώνει την απρόβλεπτη περίπτωση ([Ελ. Συν. Κλιμ. Τμ. 7 Πράξη 283/2017](#))
- συνέτρεξε απρόβλεπτη περίπτωση, ήτοι **θεομηνία με ανεμοστρόβιλο** εξαιτίας της οποίας αποκολλήθηκε μεγάλο τμήμα της επιστέγασης του κολυμβητηρίου, η αποκατάσταση της οποίας υπήρξε κατεπείγουσα. ([Ελ. Συν. Κλιμ. Τμ. 7 Πράξη 242/2017](#))
- αφενός μεν τα περιστατικά **κλοπών** συνιστούν απρόβλεπτη περίπτωση, η οποία δεν ανάγεται σε υπαιτιότητα του Δήμου, αφετέρου η κλοπή του εν λόγω ηλεκτρολογικού υλικού κατέστησε αδύνατη την άρδευση των καλλιεργήσιμων εκτάσεων, θέτοντας σε κίνδυνο την αγροτική παραγωγή ([Ελ. Συν. Κλιμ. Τμ. 7 Πράξη 222/2015](#))

Παραδείγματα Απρόβλεπτης περίπτωσης

- Η κήρυξη του Δήμου σε κατάσταση **έκτακτης ανάγκης**, η διάρκεια της οποίας κατόπιν διαδοχικών παρατάσεων μέχρι τις 24.4.2018 καταλάμβανε το χρόνο λήψης της απόφασης της Οικονομικής Επιτροπής περί απευθείας ανάθεσης του ελεγχόμενου έργου, επιβεβαιώνει την απρόβλεπτη περίπτωση, η οποία επέβαλε την κατεπείγουσα αντιμετώπιση του προβλήματος της αποκατάστασης της αγροτικής οδοποιίας, προκειμένου να αντιμετωπιστούν προβλήματα βατότητας κατά την διάρκεια της επικείμενης χειμερινής περιόδου (άρθρο 32 ν. 4412/2016). ([Ελ. Συν. Κλιμ. Τμ. 7 Πράξη 89/2018](#))
- - Έντονες και ισχυρές **βροχοπτώσεις**, που προκάλεσαν τα πρωτοφανή για τις πληγείσες περιοχές πλημμυρικά φαινόμενα, με αποτέλεσμα την απώλεια ανθρώπινων ζωών και την πρόκληση εκτεταμένων υλικών καταστροφών, αποτελούν απρόβλεπτο, κατά την έννοια του νόμου, γεγονός. ([Ελ. Συν. Τμ. 6 Απόφαση 1326/2018](#))

Παραδείγματα μη Απρόβλεπτης περίπτωσης

(περιστάσεις αναγόμενες στον χρόνο της σύνταξης της αρχικής μελέτης)

- ΔΕΑ 266/2003 : Η ανάγκη εκπόνησης μελετών προκειμένου να κατασκευασθεί το Έργο βάσει των νέων Κανονισμών Σκυροδέματος και αντισεισμικού
- Απόφ. 10/2019 Ελ. Συν. το Τμήμα VII : Η αποσάρθρωση του φέροντος σκελετού του αμφιθεάτρου, δεν προέκυψαν αιφνιδίως που προέκυψαν κατά την διάρκεια εκτέλεσης του έργου «Συντήρηση Υπαίθριου Θεάτρου ΧΧΧ» αλλά υπήρχαν κατά το χρόνο κατάρτισης της αρχικής σύμβασης
- 342/2019 Ελ. Συν. Κλιμ. Ε' : Η αποξήλωση επενδύσεων κατά την ανακατασκευή κτηρίων δεν συνιστά απρόβλεπτη περίπτωση κατά την έννοια του νόμου
- 2811/2012 Ελ. Συν. Τμήμα VI : Η ανατροπή των προβλέψεων της αναθέτουσας αρχής ως προς το είδος των υφιστάμενων αγωγών - βάσει εκτιμήσεων αυτής από λανθασμένα στοιχεία παλαιού και χαρτογραφητού δικτύου
- 2105/2020 ΕΣ : Η ύπαρξη Δικτύων Ο.Κ.Ω. (προβλέψιμο γεγονός και η ΑΑ δεν αποδεικνύει ότι είχε λάβει τα απαιτούμενα μέτρα εντοπισμού της όδευσής τους κατά τη προετοιμασία της αρχικής ανάθεσης)

Παραδείγματα μη Απρόβλεπτης περίστασης

- Η μεταβολή της απόστασης μεταφοράς των προϊόντων εκσκαφής από τα 20km στα 42km (*Πράξη 48/2021 Κλιμάκιο Ε'*) (αφορά Έργο κατασκευής Δικτύου αποχέτευσης)
- Εκτέλεση του επίμαχου έργου, που αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την ολοκλήρωση της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης του ΧΥΤΑ, καθόσον σε διαφορετική περίπτωση θα ανέκυπτε σοβαρός κίνδυνος για τη δημόσια υγεία από τη συσσώρευση των απορριμμάτων ή την ενεργοποίηση χώρων ανεξέλεγκτης διάθεσής τους. (Ελ.Συν. Κλιμ. Τμ. 7 Πράξη 212/2019)
- - **Δ.Ε.Υ.Α. Προμήθεια Υλικών Ύδρευσης Αποχέτευσης.** Δεν συντρέχει κατεπείγουσα περίπτωση οφειλόμενη σε απρόβλεπτες καταστάσεις για τις ελεγχόμενες αναθέσεις, δεδομένου ότι η ανάγκη προμήθειας υλικών ύδρευσης - αποχέτευσης για τις Δ.Ε.Υ.Α. είναι **επαναλαμβανόμενη**. ([Ελ.Συν.Κλιμ.Τμ.7 Πράξη 319/2019](#))